

דברי תורה

מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק אבדק"ק צאנז-קלויזענבורג זצוקללה"ה

גליין מ"ב

[תש"ע]

שנה כ"ו

בסעודת היום ש"ק פר' פנחס תשל"ד

בתוה"ק לצפון משפחת הצפוני. ובבעל הטורים, ב' במסורה, לצפון משפחת הצפוני, ואידך ואת הצפוני ארחיק מעליכם (ויאל ב, כ) וחז"ל (סוכה נב.) דרשו ואת הצפוני ארחיק מעליכם זה יצה"ר שצפון ועומד בלבו של אדם שלעתיד לבוא יתבטל היצר הרע ע"ש, וצל"ב פשר המסורה.

ונראה דהנה מקובלני מצדיקי אמת שעיקר העבודה היא בלב, לא במעשים נגלים, ולא בדברים הנראים לעין כל, אלא בתוככי הלב פנימה. כמו שכתוב (מכה ו, ה) והצנע לכת את אלקיך. ומצינו בתורה כמה פסוקים המדגישים שחובת העבודה היא בלב, כמו שנאמר (דברים ו, ה) ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך, ואמר עוד (שם יא, יג) והיה אם שמוע וגו' ולעבדו בכל לבבכם, וכן ביקש דוד המלך ע"ה ואמר (תהלים קיט, לו) הט לבי אל עדותיך, וכהנה רבות.

אמנם כל זה בשעה שהאדם עדיין עומד בתחילת דרכו בעבודת השי"ת שאז חייב לעשות הכל בצנעה, כי אם יתחיל תיכף ומיד לעבוד את השי"ת בקול רעש גדול ובמעשים חיצונים נגלים, יוכל לבוא מזה לידי קלקול ח"ו, שיעשה הכל בשביל כבוד וגאווה ויעשה את תורתו קרדום לחפור בה ח"ו.

אבל בחלוף הזמן כאשר זכה האדם להתעלות למדרגה כמה בעבודת השי"ת, יכול כבר לעבוד את השי"ת בגלוי, ללמוד להתפלל ולקיים מצוות בהתלהבות ובקול רעש גדול.

ויש לבאר בזה מה שמקדימין להניח תפילין של יד לפני תפילין של ראש. דהנה תפילין של יד רומזים לעבודת השי"ת בצנעה, שהרי תפילין של יד צריכים להיות מכוסים, כמו שדרשו חז"ל על הכתוב (שמות יג, ט) והיו לך לאות על ירך, לך לאות ולא לאחרים לאות (מנחות לו:). ומה גם שעל פי האר"י ז"ל יש לעשות ההנחה גופא בצנעה. וגם צריכים התפילין של יד להיות כנגד הלב, להורות שעיקר העבודה היא בלב.

אבל אח"כ מניחים תפילין של ראש שעליה נאמר (דברים כה, י) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך. שאחר שנתעלה לעשות כל

מעשיו לשם שמים, יכול כבר לעבוד את השי"ת בפרהסיא, באופן שיראו כל עמי הארץ.

וְזוּה יש לומר בנותן טעם מנהגם של ישראל שבליל התקדש חג הפסח הילדים חוטפים ומטמינים המצה. וכן יבואר בזה מנהגו בקודש של זקה"ק מצאנו זי"ע לכסות את המצות בשעת האכילה כל חג הפסח, ודו"ז הגה"ק משינאווא זי"ע ערער על כך באמרו שבתורה נאמר רק לא יראה לך חמץ (שמות יג, ז), ולא נאמר לא יראה לך מצה.

אמנם בפשטות טעמו של זקה"ק מצאנו זי"ע לשמרו מחשש חמץ, אבל לדרכנו יבואר דהנה מצה רומז למצוות, כמו שדרשו חז"ל עה"כ (שם יב, ז) ושמרתם את המצות, אל תקרי מצות אלא מצוות (ברשי ממכילתא). ולפיכך מסתירים ומכסים את המצות להורות נתן הדרך הנכון בקיום המצוות, בסתר ובצנעה דוקא.

וביתר שאת דהנה בזמן שהיו בני ישראל משעובדים לפרעה במצרים היו במצב ירוד ברוחניות, ולא יכלו בעת ההוא להגיע למדרגות רמות ונעלות בעבודת השי"ת מקוצר רוח ומעבודה קשה, ונמצא שהמצות שאנו אוכלים על שום שאכלוהו אבותנו במצרים, רומזים למצוות הנעשים במצב ירוד ברוחניות שבמצב כזאת קיום המצוות צריך להיות בסתר ובתוך הלב.

וְזוּה דבר המסורה לצפון משפחת הצפוני, רמז שצריכים להצפין את קיום המצוות, ולעבוד את השי"ת בסתר, והסיבה לכך כי ואת הצפוני ארחיק מעליכם, שירחיק השי"ת את היצה"ר מכם, שלא יוכל להכשילכם בגאווה ורמות רוחא.

אז יאמר, לצפון משפחת הצפוני, שצריכים להצפין את קיום המצוות, אך במה דברים אמורים בתחילת העבודה כשעדיין האדם עומד במצב של ואת הצפוני ארחיק מעליכם, שצריך עדיין להרחיק מקרבו היצה"ר כי עדיין מקוננת היא בקרבו, אז חייב לעשות הכל בצנעה כדי שלא יתגברו עליו, אבל כאשר זכה האדם ואין צריך עוד להרחיק היצה"ר מקרבו כי כבר מרוחק ומגורש היא כולה, אז רשאי לעבוד את השי"ת בגלוי.

ויעזור השי"ת שנהיה אנחנו וצאצאנו וצאצאי צאצאנו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה.

בעידן רעוא דרעוין פרשת פנחס תשל"ט לפ"ק

בתוח"ק וידבר ה' אל משה לאמר פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי וגו', ורבו הדקדוקים באלה מקראי קודש. וברש"י מהגמרא (סנהדרין פ"ב) שהיו השבטים מבזים אותו הראיתם בן פומי זה שפיטם אבי אמו עגלים לע"ז והרג נשיא שבט מישראל לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן. ובירושלמי (שם פ"ט ה"ז) שביקשו לנדותו לולי שקפצה עליו רוח הקודש עיי"ש, ובילקוט (רמז תשע"א) שמלאכי השרת בקשו לדחפו וכל העובר ישתומם.

והנראה דהנה מצינו (סוטה יג:) בארונו של יוסף שהניחו למשה להתעסק בו ואמרו הניחו לו כבודו בגדולים יותר מבקטנים עיי"ש, ונראה דלאו דוקא משום כבודו של יוסף אלא הה"נ בכל מצוה הוי כבודה של מצוה בגדולים יותר מבקטנים, ויעוין בשער תשובה (פ"ה תרנ"ח ס"ק י"ב) באחד שהעלה בדמים אתרוג שקנה אחר עבור רב גדול שנחלקו בדבר אי במצוות ה' חולקין כבוד לרב עיי"ש ודו"ק ואכמ"ל בזה. וי"ל שזה היה סברת השבטים דהגם שכל מקום שיש חילול השם אין חולקין כבוד לרב היינו למחות בכל אופן ומצדקי שבידו, משא"כ בהלכה זו דהבועל ארמית קנאים פוגעים בו שנאמרה רק לקנאים ולגדולים. וביותר י"ל ע"ד דמצינו (יומא פד:) לגבי פקוח נפש בשבת שאין עושין וכו' אלא ע"י גדולי ישראל, ולדעת הרמב"ם (פ"ב משבת ה"ג) היינו דוקא בגדולי ישראל ולא ע"י קלי הדעת כדי שלא תהא שבת קלה בעיניהם ועיין טור וב"י (סי' שכ"ח), ומצינו (יומא כג:) שפיכות דמים הוא דול ונעשה קל בעיניהם עיי"ש, וסברו השבטים שגם הלכה זו דקנאים פוגעין הוא דוקא בגדולי ישראל כדי שלא תהא שפכ"ד קלה ביניהם, ודו"ק.

וגם י"ל דהיות ואחר שפירש ממנה לא ניתן להרגו יראו לנפשותם שלא ייבשלו בהרהור עבירה. ובתרגום יוב"ע על פסוק (במדבר כה, ו) ולעיני כל עדת בני ישראל והמה בכים פתח אהל מועד כתב ואיגון בכיין וקריין שמע, היינו שכולם היו עוסקים בהכנה דרכה לקיים את המצוה לקנא קנאת ה' צבאות, וכל אחד יהיה פורש ובוכה שיעזור השי"ת ויוכלו לקיים המצוה כתיקונה בלי מכשול, והיו בדיעה אחת שאח"כ יעמוד הגדול שבהם ויאזור קנאת. ולפיכך היה בלבם נגד פנחס על שקפץ בראש כאילו הוא לבדו עושה ויעשה ובלעדו אין קנאת ה' נוגע בלבו של אף אחד, וחשבו זאת כפגיעה בכבודם של ישראל, ולכן ביקשו לנדותו שהרי מגדיל על כבוד הרב (ברכות יט), ואמרו הראיתם בן פומי זה וכו', היינו דגר סורו רע (ב"מ נט:), והיות שבן גרים הוא ועדיין הרע מוטבע ברתחת דמו עלול הוא להקל ראשו בשפיכות דמים, ומכיון שכן עליו לעמוד מן הצד ולהניח מצוה זו שתיעשה ע"י גדולי ישראל וכנ"ל.

אמנם הבוכ"ע יודע תעלומות לב וידע מחשבות לבו של פנחס קנאה שלא מרמות רוחא דאית ביה עשה זאת, אלא שבשמים ממעל נתעורר אז

קטרוג על בני ישראל על שאינם פוגעים בו, ומענו המקטרגים שזה בגלל שהם יראים לנפשותם שלא יהרגו אותם כיון שאם נהפך והרגו אין נהרג עליו שהרי רודף הוא (פנהדרין שם), ולכן הם יושבים בחיבוק ידיים. וכשראה פנחס איך שכל עדת הקהל בוכים איש פתח אהלו חשב ואמר שזה בגלל שהמעשה נוגע להם עד דכדוכה של נפש, ונבחר להם מות מחיים בראותם מעשה הטומאה ועזות של אותו רשע, והם בוכים ומתפללים להשי"ת שיבטל כח הקליפות שלא יוכלו להתפשט ולהתגבר כל כך, ובאמת היו הולכים לפנוע בו אלא שהבעל דבר התגבר עליהם והכשיל כוחם. ולזה לבש פנחס מעטה קנאה, וברוחו פי שנים קנאת ה' וקנאת ישראל השרויים בצער ודאבון לב על המעשה הרע הזה.

ואמר הכתוב וידבר ה' אל משה לאמר, ובאור החיים הקדוש שנתכוון בזה שיאמר לישראל דברים הנאמרים בענין, והכוונה כדי שיכירו מפעל טוב שעשה להם פנחס ולא ישנאוהו בשביל הריגת הנשיא וכו' עיי"ש, ולהנ"ל יבואר עוד שנתכוון לגלות להם שלשוא חשדו את פנחס ואמרו הראיתם בן פומי זה וכו', אלא פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, בא הכתוב ויחסו אחר אהרן שנשתבח במדת אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות וכו' (אבות פ"א), וגם פנחס עשה מעשה זה מתוך אהבתו את הבריות, שהיה מצטער בצרת ישראל כל דמעה שהוריד אדם מישראל היתה מעיקה על לבו. השיב את חמתי מעל בני ישראל, שהיתה מדת הדין מתוחה עליהם על דבר אשר לא מיחו. וזאת ע"י בקנאו את קנאתי בתוכם דייקא, היינו שאמר שבא לקנא בגלל הקנאה והצער שמקוננת בתוך לבם של בני ישראל, וע"י שהעיד עליהם כך נתבטל הקיטרוג והשיב את החרון אף מעליהם. ולא כליתי את בני ישראל, בקנאתי, רצ"ל לפי שהעיד פנחס עליהם שבאמת הם מקנאים את קנאתי.

ולפי שלא היה כהדיוט הקופץ בראש מתוך גאווה, ואדרבה החזיק עצמו כהכי גרוע שבבני ישראל ושהוא לובש קנאה בעד הצער שנגרם להם, ולכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום, מדה כנגד מדה על שאהז במדתו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום, ונאמר ו' דשלום קמיע (קדושין טו:), רמז שלפי מושכל ראשון לא היה ראוי לזה ואדרבה רצו לנדותו ולדחפו, אלא שרוח הקודש מכרזת עליו שאין דעתו רחבה עליו ושלפי דעתו הוא הכי שפל שבבני ישראל, ומחמת שלא רצה שהסנהדרין הקדושים יצטרכו להתגאל בדם טמא קפץ ועשה מעשה, ובדין הוא שיטול שכרו את בריתי שלום. תחת אשר קנא לאלקיו, ועוד זאת ויכפר על בני ישראל שלא יקטרוגו עליהם על שמושכים את ידיהם מחמת שלא איכפת להם, והראה בקנאתו שהוא מקנא עבור צערם, ושם הוא השפל והגרוע מקנא קנאת ה' על אחת כמה וכמה שרוח הקנאה יוקדת בתוך כל אחד מישראל המעולים וטובים ממנו פי כמה.

ובמסורה בפרשתינו, הכה ג' במסורה, ושם איש ישראל המכה אשר הכה את המדינית, הוכה כעשב ויבש לבי, הוכה אפרים. ויבואר בהקדם דברי האוה"ח הקדוש זי"ע ועכ"י בפסוק זה, דצל"ד למה כפל לומר המוכה אשר הכה, וביאר ע"פ דבריהם ז"ל (ברכות יח.) רשעים בחייהם קרויים מתים היינו שכת הרע שהוא בחי' המת דבוקה בהם, דכתיב (דברים ה, ד) ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום ובחטאו על הנפש היה פורש עצמו מהשי"ת וממילא נפסק חיותו, והוא בבחי' מת כיון שנדחה מסטרא דקדושה, והנה השם אשר יקרא בו האדם הוא שם הנפש, וכנגד הכאת הנפש אמר ושם איש ישראל המוכה שמעת אשר געל נפשו ובא עליה הוכה מכת נפש הישראלית, וכנגד הריגתו שהרגו פנחס אמר אשר הוכה את וגו', אתד"ק בתוס' ביאור.

ולזה אמרו (שם לג.) אין ערוד ממות אלא החטא ממות, היינו דכשחוטא אדם מסתלק ממנו צלם אלקים ונשמת חיים שבקרבו, דכל זמן שהוא דבוק בהשי"ת, ומי שנאמר בו וה' עמו אין חטא בא על ידו (שבת נז.) הריהו דבוק במקור החיים, והוא בבחינת חי שצדיקים במיתתם קרויים חיים (ברכות יח.), וכשחוטא נגד השי"ת הוא בבחי' מת שאין לו חיות רח"ל. וזה שנאמר בחייבי מיתה דמיו בו דמיהם במ, כלומר שמעיקרא דינא כבר משעת עשיית העבירה דמיו בו, וגברא קמילא איתקמל בבי דינא. ולכן נאמר מות יומת בכפל הלשון, שכבר מת לפני מיתה זו, שע"י העבירה הלך מסטרא דחייא והשליט על עצמו סטרא דמותא.

וארז"ל (שבת קנא:) תינוק בן יומו אין צריך לשומרו מן החולדה ומן העכברים אבל עוג מלך הבשן מת צריך לשומרו מן החולדה ומן העכברים שנאמר ומוראכם וחתכם יהיה וכו', עכברים היינו קליפות ורשעים ועד"ש (ירושלמי הובא בתוס' ב"מ מ"ד ד"ה וכו') הני עכברי רשיעי נינהו, וכל זמן שהאדם בבחי' חי יש עליו צלם אלקים שבו נברא האדם ומתקיים בו ברכת ה' ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית השרה, וכדמצינו (פסחים קיב:) דמכרוזן ברקיעא הזהרו בחנינא ותורתו היינו שייזהרו מנגוע בו לרעה, וכן בזה"ק שמכרוזים הבו יקר לדיוקנא דמלכא, ומכיון דיש לו שמירה דלעילא כל הקליפות והחיצונים בורחים מפניו, אבל אם חוטא ח"ו הוא בבחי' מת, ובהסתלקות הצלם אלקים מעליו מסתלק השמירה דלעילא, וכל עכבר משחית ומחבל שבעולם מתנפל עליו.

ובזה יבואר דבר הכתוב (דברים לא, יז-יח) וחרה אפי בו וגו' ומצאהו רעות רבות וצרות ואמר ביום ההוא הלא על כי אין אלקי בקרבי מצאוני הרעות האלה ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא וגו' על כי אין אלקי בקרבי דייקא רצ"ל שאין לי צלם אלקים ואנכי הסתר אסתיר פני היינו הפנים וצלם אלקים שמוטבע עליה מיום הולדם וחותרם אות ברית קודש זה יהיה בהסתר ובהעדר מהם מחמת רוב הפגמים, וממילא והיה לאכל ומצאהו צרות רבות ורעות. וממשיך הכתוב לומר עצה היעוצה לך, ועתה כתבו לכם את השירה הזאת

ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם. דקוב"ה ואורייתא וישראל חד (זוהר ח"ג דף ע"ג ע"א), ואין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה (ברכות ה.), ואם תקבל עליך עול תורה יחזיר לך השי"ת את צלם דמות תבניתו, וכהבטחתו ית"ש (שמות כ, כא) בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך, אבוא אליך דייקא אל עצמך ממש היינו שהיא לך צלם אלקים.

ומודעת זאת מספה"ק שהעינים הם תרין יודי"ן והחוטם אות ו', וזה בגימטריא כ"ו כמספר שם הוי' ב"ה וב"ש. ונ"ל ששני היודי"ן מורים על שילוב הוי' אד' שתחלתו וסופו ביו"ד, ובין היודי"ן יש שש אותיות ועל זה מכוון החוטם, ועין ימין נגד שם הוי' דימין הוא חסד, ועין שמאל כנגד השם אד' דינים דשמאלא. וכמו כן בסיומא דגופא אות ברי"ק אופן החותם בשם הוי' מלגיו ושם שד' מלבר. נמצא שיש על האדם ב"פ שם הוי', כמנון בן, ועל זה נאמר (דברים יד, א) בנים אתם לה' אלקיכם. ולפי דרכו בקודש של זקה"ק בישמח משה (פרשת מקץ בפסוק יד ירדנו) כשחוטא אדם ופוגם באות ברי"ק רח"ל אז מסתלק השם שד' מלבר ושם הוי' מלגאו ותחתיהם באים ס"מ מלבר ושמן מלגאו והוא מתלבש ונחתם בנחש שמן רח"ל, וזה בחי' שן דארבעה אבות נזיקין, ואז מסתלק ג"כ השם הוי' מצלם אלקים וכל הפרצוף. ועי"ז אשר אנכי הסתר אסתיר פני, מצאווהו רעות רבות וצרות, שיש לכל מויק ומחבל שליטה עליו, וצריך לשומרו מן העכברים.

בני ישראל קדושים בבקשה מכם עצה אחת ויחידה יש לעסוק בתורה, ונאמר (ירמיה לג, כה) אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, ונחלקו בדבר אם הכוונה על תורה או על המילה (עי' נדרים לב), ואלו ואלו דברי אלקים חיים דהא בהא תליא שאי אפשר להיות נוטר ברית אלא ע"י לימוד התורה. ואף מי שכבר נכשל ונפגם אל יתייאש עצמו מן הרחמים, ויקבל על עצמו ללמוד תורה יומם ולילה, ואז יגרשו מעליו את השטן ויסולק הסתר של צלם אלקים, ויוחזר לו החותם ברי"ק. וכבר אמרו (ברכות לד:) במקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם עומדים, שהקליפות יראים מפניו ויתר מאשר מפני צדיקים גמורים, צדיק דא נוטר ברית (עי' זוהר ח"א דף צד). דלפי שכבר נלכד ברשתם והתחמק מהם לכן הם יראים ובורחים מפניו, וע"ד מיניה וביה אבא נזייל ביה נרגא (סנהדרין לט:).

ויובן בזה מ"ש (תדכ"א פרק י"ח) לא הרבה ירושלים אלא בפשעה של תורה וכו', וכבר עמדו בזה שהלא הרבה עבירות חמורות היו בידם, ואף גילוי עריות וכמ"ש (שבת סב:) וברגליהן תעכסנה שמטילות מור ואפרסמון במנעליהן ומחלכות בשוקי ירושלים וכיון שמוגיעות אצל בחורי ישראל כועמות בקרקע ומתזוות עליהם ומכניסות בהן יצה"ר כארס, ואפשר על זה מכוון אמירת יהוי רצון הגדפס במחזורים לומר ביו"ט כשמגיע השי"ן לוקרב פזורנו. וי"ל כי תורה

אגוני מגני מן היסורים ואצולי מצלי מן החטא (סוטה כא), והעוסק בתורה עוזר לו השי"ת שיהיה נשמר מן החטא, ושישיב על חטאיו באמת ובלב שלם, וממילא חוזר אליו הצלם אלקים. ולזה אמר שלא חרבה אלא בשביל פשעה של תורה, כי לולי שהיו מבטלים מן התורה לא היו באים לידי חטאים הללו. וזה שנאמר (ירמיה ט, יא) על מה אבדה הארץ ויאמר ה' על עונם את תורתך אשר נתתי לפניכם, רצ"ל שנתתי להם התורה בשביל תיקון פניהם וצלם אלקים שלא יהא בחי' הסתר פנים הנ"ל.

ומצינו (מנהרין קי:) תורתן של דואג ואחיתופל היה מהשפה ולחוץ, היינו דאלמלי למדו תורה כדבעי היתה מצילתם מרדת שחת, כי סגולת התורה להוציא את האדם אף מתוך נ' שערי טומאה, וכדאיתא בספח"ק במה שביציאת מצרים נאמר ולא יכלו להתמחמה כי ברגע קט היו נופלים לתוך שער הנ' ושוב לא היו יכולים לצאת, שזה היה אז לפני מתן תורה. משא"כ בנאולתינו המקווה נוכל לצאת אף משער הנ' ע"י כח התורה, עבד"ק. ועל ידי עסק התורה זוכה אדם לצלם אלקים ודביקות בהשי"ת, ושומרים אותו בשמירה דלעילא שמירה מיוחדת מן השמים, וכפי שאומרים בפסוקים של קודם השינה הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל.

ומכאן תוכחת מגולה לקלי דעת שאומרים שלום עלי נפשי ומדמה בדעתו שאינו אשם בדבר כי יקראנו אסון מקרה לא טהור שהרי אנום הוא, והבל יפצה פיהם דהלא לא יאונה לצדיק כל און (משלי יב, כא), וכתוב רגלי חסידיו ישמור (שמו"א ב, ט) בשמירה דלעילא שלא יבוא לידי עבירה, ולפי שהרע את מעשיו נסתלקה מעליו השמירה ונעשה כהפקר, ודין גרמא שבא לידי עבירה ונחתם בנחש שטן והוא נכשל בעבירות בהקיץ ובחלום ובכל מקום הילוכו, כי הבא לטמא פותחין לו והבא לטהר מסייעין אותו (זמא לה:), וח"ו לחשוב שאנום הוא דמשמאי קגרמו ליה, אלא עליו לדעת אשר צדיק הוא ה' כי פיהו מריתי (איכה א, יח), צדיק הוא ה' בחי' צים"ע ולא שח"ו הוא גרם לי להיות חוטא פושע ומורד ונשמה מקולקלת, אלא שאני גרמתי לעצמי ע"י אשר פיהו מריתי היינו שלא עסקתי בתורה וטמאתי את הפה בדברים בטלים ולשון הרע, ואלמלי הייתי שומר את פי מדיבורי לשה"ר ורכילות ודברים בטלים הייתי נשאר בקדושת. ועל זה נאמר (משלי יח, כא) מות וחיים ביד לשון, שאם לשונו עוסק בדברי תורה ישיג חיים ע"י שמתדבק בהשי"ת ואתם הדבקים בה"א חיים כולכם היום, ואם לשונו מפטפט בדברים בטלים ומכ"ש בדיבורים אסורים גורם לעצמו מות.

זקה"ק בבני יששכר מביא מספר יצירה שחדשי השנה מכוונים נגד אברי האדם, וחדשי תמוז אב הם בחי' עין ימין ועין שמאל דקדושה עליונה עיי"ש לדרכו בקדש. והכתוב אומר (תהלים קיט, קלו) פלגי מים ירדו עיני על לא שמרו תורתך, ויש לפרש שאני בוכה ושופך פלגי מים על אשר ירדו עיני ונפלו

מרום ערך קדושתם, וזאת ע"י שנכשלתו בראייה אסורה והעין רואה גרם לב חומר וכלי מעשה גומרין רח"ל, וגרמא דנויקין הוה על לא שמרו תורתך שמחמת כן לא שמרו אותו מן השמים, שאלמלי היה מקיים בעצמו עיניך לנוכח יבמו ועפעפך יישירו נגדך (משלי ד, כה) בתורת אמת, ולא היה מסתכל חוץ לד' אמותיו לא היה מגיע לידי כך.

והדברים האלה נזכרים ונעשים בכל שנה ושנה בימי תמוז ואב שאז היה שליטה להקליפות, ובשבעה עשר בתמוז, י"ז בחי' טוב, גבר האויב ותבקע העיר המקודשת בעשר קדושות ונמסרה לשליטת הטומאה, ואז היה אתחלתא דפורענותא שנמשכה עד חדש אב בחי' עין שמאל. נחרב הבית ביום תשעה בא"ב, רמז לאות תשיעי שבאלף ב"ח, היינו אות ט' בחי' טוב, ולהורות נתן שעיקר הפגם היה מה שחטאו ופיזרו ניצוצות הקדושות בין הגויים ע"י שלא שמרו את עיניהם, וזאת היתה להם על אשר לא שמרו תורתך שלא היה להם בחינת טוב אין טוב אלא תורה (ברכות ה), וממילא היו בבחינת רע, וזה היה שורש סיבת האסון. ולכן לא קבעו התענית בעשירי אלא בתשיעי (עין תענית כט), לרמז שעיקר התגברות הטומאה היתה באות ט' בחי' טוב, והשי"ת הוא טוב ומטיב לרעים לטובים וע"י העוונות נעשה מדה"ד מתוחה. והתורה היא לקח טוב, ובהעדרה נסתלק מן האדם צלם אלקים נעשה רע בעיני ה', רצ"ל שנאבד ממנו עיני ה' עין ימין עין שמאל צירוף הוי' אד' כנ"ל ונעשה רע, ומכיון שאבד צלם אלקים בחי' חיים, וימיתהו הוי', שבטל ממנו שם הוי' שזה החיות שבקרב האדם, והוא גברא קטילא.

ואשר על כן בחדשים הללו יש חובה יתירה להתגבר ביתר שאת בלימוד התורה"ק, וחובת הזהירות בהם גדול יותר מאשר בימי תשרי וניסן, ואסור לזוז מן הגמרא אף לרגע כמימרא כיון שהקליפות מתגברים באלו הימים. ואף שהחום גובר עלינו ללמוד מוסר השכל מדורות עברו שחיו חיי עוני ודחק ולמרות כן לא פסיק פיהם מגירסא. בבית הכנסת של האריה"ק בעיה"ק צפת"ו יש חדר אפל וצר ששם היה לומד, ומקובל ששם נגלה אליו אליהו הנביא זל"ט, ובחדר קטן זה היה יושב כל היום ועסק בתורה. אמנם נחלשו הדורות ולא כדורות הראשונים דורות האחרונים, אבל הא גופא נגרם באשמתינו, שהרי החותך חיים לכל חי גם היום נותן ליעף כח, ובצל"ם אלקים עשה את האדם צ"ל בגימטריא ק"כ, ונתן בטבעו לחיות מאה ועשרים שנה בגבורה וכה, ולא הזקנה מתשת כחו של אדם אלא החמאים כי החולשה באה בסיבת התאוות וכוחות הטומאה שרצון הטומאה לחסל ולכלות מאמר נעשה אדם בצלמנו כדמותנו רח"ל. ואמרו"ל (שבת צב). אין השכינה שורה אלא על חכם גבור וכו'. ונהגו אצל הצדיקים לרשום בפתקא: לרפואת הנפש ולרפואת הגוף, כלומר שע"י רפואת הנפש יומשך לו רפואת הגוף.

התורה נמשלה לאש שנאמר (ירמיה כג, כט) הלא כה דברי כאש נאום ה', ומוי שעוסק בתורה מתקיים בו מאה"כ (ישעיה מג, ב) כי תלך כמו אש לא תכוה, ומכל שכן שחום השמש לא מפריע לו, וכן מצינו (גדרים ה.) לעתיד לבא הקב"ה מוציא חמה מגרתיקה צדיקים מתרפאים בה ורשעים נדונים בה. ובעוה"ר מה נאמר ומה נדבר שירדה חולשה לעולם וכשהחום גובר מרפים מן הלימוד, ותמיד מחפשים תחבולות לקרר את עצמם, וזה סימן על קרירות פנימיית רח"ל. וצדיקים הקפידו שלא לאכול ולשתות רק דברים חמים כי דברים קרים גורמים תאוות. וזה לעומת זה כימי תמוז ואב שבהם שולט התגברות הטומאה הם מחלישים כחו של אדם. והיביים לדעת שמדי שנה בימים הללו חוזר ומתעורר התגברות הטומאה ואם יפנה סטייה כלשהי מן התורה סכנה מרחפת על ראשו. ויובן בזה מה דאיתא בשו"ע (סימן תקנ"א סיע"ח) שלא יכו התלמידים בימים ההם, וצל"ב מה שהזכיר דוקא ברכ המכה את תלמידו וכלידים המכים זה את זה או הורים את בניהם אזהרה לא מצינו. אלא שבימים הללו שמתקיים ואנכי הסתר אסתיר פני וגו' אם התלמיד מתרשל בלימודו והרב מכה אותו הוא מעורר עליו חמא של ביטול תורה, ואז שכיחא היוקא דמויקין.

ועם האמור יבואר מה דמצינו (איכ"ר פרשה ב') ה' מאות בתי סופרים היו בביתר וקמן שבהם לא היה פחות מג' מאות תינוקות והיו אומרים אם יבאו השונאים עלינו במכתבין הללו אנו יוצאין ודוקרין אותם וכיון שגרמו העונות ובאו השונאים כרכו כל אחד ואחד בספרו ושרפו אותם וכו' (ובגוטיין נח. דכשהיה אויב נכנס לשם היו דוקרין אותן בחוטריהן עיי"ש), וצל"ב מה רצה להשמיענו בזה שאמרו במכתבין הללו וכו' גם עצם הדבר תמוה שהאויב נתיירא מדקירת החוטרים של הילדים. ונראה שרמזו בזה שבכח התורה מנעו בעד האויבים שלא יכנסו, וז"ש שדקרו אותן בחטריהן היינו ככה וזכות החוטרים שהיו לומדים ומורים בהם (בל"א: טייטלערס), ואמנם אלמלי היו מתנהגים בקדושה וטהרה בד בכד עם לימודם כי אז אין כל אומה ולשון יכולה לשלוט בהם, אבל כיון שגרמו העונות סתם עון היינו חמא הירוע ניתנה שליטה לאויבים ובאו ושרפו אותם, ונחרבה שארית הפליטה שבביתר. וכן בכל דור ודור דבר זה הוא שגורם לכל הצרות.

ולפני ביאת המשיח יבא אליהו הנביא והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם, דידוע מה שאמרו דורשי רשומות תיקו נוטריקון ת'שבי י'תרץ ק'ושיות ו'איבעיות, שאליהו יחדיר אהבת תורה בתוך בני ישראל, וכביאתו יתעוררו כולם ופתאום ירגישו בעצמם השתוקקות עצומה ועזה כרשפי אש ללמוד תורה, וכל בעלי אומנות יעזבו את מלאכתם וירוצו לבית המדרש ויתחרטו ויבכו על עם הארצות שלהם. ובשמו של אליהו יש השמות הקדושים א-ל-י-ה-ו, וידוע שעשרה פעמים השם א' בגו' ש"י ורמז לפנים ברי"ק רח"ל שא' דקדושה רומז לנטירת ברית, וזאת יעשה אליהו ע"י שיישוב לב אבות על בנים

ולב בנים על אבותם ויתן בהם לב חכם ואהבת התורה אמיתית, שמוזה יתעוררו ויתחרטו על כל מעשיהם וישוכו בלב שלם ועי"ז יחזור להם הצלם אלקים, או אז יזכו לרב טוב בכיאת גואל.

וּנְבוֹא לביאור הכתובים, ובהקדם עוד מה דאיתא בוזה"ק שהרשע בחטאו חילל ברית קודש, ופנחס קנאה בקנאו את קנאתי אשר בתוכם שגילה והודיע שכל עדת הקהל מצטערים בזה וכנ"ל, הנה שכרו אתו והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם, וכפי שדיברנו בליל ש"ק שהכונה בזה על הברי"ק. והנה ידוע שדרך הצדיקים להעלות את הרשעים ולתקן אותם, וגם פנחס זכר את זמרי לכפר עליו ובאשר משפטו שם פעלו שלא יזונה לצמיתות בשער הנ' שבטומאה, ובגודל קדושתו הכנים בו הרהור תשובה כשדקר בו, והיה לו תיקון. וז"ש ויכפר על בני ישראל ושם איש ישראל המוכה וגו' וא"ו מוסף על ענין ראשון כלומר שגם עליו כיפר ותיקן אותו, ולמרות שכבר היה מוכה ונח"י מת וכנ"ל מאזה"ח הקדוש, ואתי שפיר שהמתין עד כאן בהזכרת שמו ולא נאמר למעלה (ועי' אוה"ח הקדוש), שרצה להורות על ענין זה שגם עליו כיפר והעלה אותו ואמר הכתוב נשיא בית אב לשמעני, כלומר שעדיין הוא בנשיאותו וגדולתו ע"י שהרהר בתשובה, וכדברי הרמב"ם (סוף פ"ג מתשובה) שאין לך דבר שעומד בפני התשובה אפילו כפר בעיקר כל ימיו ובאחרונה שוב יש לו חלק לעולם הבא.

וּבְתַרְגוּם יוב"ע על הנני נותן לו את בריתי שלום: ויחי לעלמא למבשרא גאולתא בסוף יומיא, וכן איתא בספה"ק, וי"ל שיזכה לכך מדה כנגד מדה על אשר כיפר על זמרי שהיה חוטא ומחלל שם שמים בפרהסיא באופן שכמוה לא נהייתה, והוא חס על הניצוץ קודש המלוכבש בו והעלה אותו ע"י שהכנים בו הרהור תשובה, כך באחרית הימים כאשר בני ישראל יהיו על סף הייאוש ויהיו נטמעים בנ' שערי טומאה יבא פנחס זה אליהו וישיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם ויוציא אותם ע"י תשובה, וכל אחד מישראל יחזור למקום שרשו לבלתי ירח ממנו נדח.

הנה כבר כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה, צריכים רק הרהור תשובה טובה אחת, נקבלה נא על עצמינו ונבקש מהשי"ת והאר עינינו בתורתך, וממילא לא יהא לנו לב חומד ויתכן להיות לרבך לבנו במצותך, ויחד לבבנו לאהבה וליראה את שמך למען לא נבוש ולא נכלם ולא נבשל לעולם ועד, וכנ"ל שבסיבת בטול תורה באים לידי מכשול. כי בשם קדשך הגדול והנורא במחננו, רצ"ל בזכות שם הוי' אשר עלינו במחננו שלא תעזבנו ליפגם, ועי"ז נגילה ונשמחה בישועתך. ויעזור השי"ת שהחודש הזה יתהפך מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב ומאפילה לאור גדול, ויושיע לכל בני ישראל בכל מקום שהם ובכל מקומות מושבותיהם די בכל אתר ואתר בכלליות ובפרטיות ברוחניות ובגשמיות, ויוושעו בבני חיי ומזוני ריחי, ויעזור השי"ת שניגאל גאולת עולם בב"א.

גליון זה נדבת

הרה"ח מוה"ר שמעון אליעזר קראסני הי"ו
לע"נ אביו הרה"ג החסיד רבי שמואל משה בהר"ר שמעון אליעזר ז"ל
במלאות השלושים לפטירתו נלב"ע כ"ה סיון תש"ע – ת. נ. צ. ב. ה.

*

ולרגל שמחת תגלחת בנו מנחם מענדל נ"י
למז"ט ובשטומ"צ

גליון זה נדבת

הרה"ח מוה"ר יהודה יצחק אריה שאהנפעלד הי"ו
לרגל שמחת תגלחת בנו נח נ"י
למז"ט ובשטומ"צ

גליון זה נדבת

הרה"ח מוה"ר אברהם מרדכי פעלבערבוים הי"ו
לרגל שמחת תגלחת בנו שלום אליהו נ"י
למז"ט ובשטומ"צ

גליון זה נדבת

הרה"ח מוה"ר ישראל אהרן פעלבערבוים הי"ו
לרגל שמחת הולדת הבן יקותיאל יהודה נ"י
ולרגל שמחת תגלחת בנו אברהם נ"י
למז"ט ובשטומ"צ

גליון זה נדבת

הרה"ח מוה"ר יצחק משה [בר"ד] גענוד הי"ו
לרגל שמחת הולדת הבת ששארנא שינדל שתחי'
למז"ט ובשטומ"צ

מכון להוצאת דברי תורה

מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זצוקללה"ה
שע"י איגוד חסידי צאנז

718.431.1055

ישיבת צאנז קלויזענבורג

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

ישראל אשר בך אתפאר

אלו בחורי חמד תלמידי ישיבתינו הקדושה, מפו ומפנינים מסולאים, המופלאים ומופלגים, יקרים ונעלים, זכו להיות מעוטרים בעטרת הכבוד והיקר, במעמד לכבודה של תורה, אצל שלחנו הטהור של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א ביומא דהילולא קדישא של רשכבה"ג כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זיע"א טי תמוז תשי"ע, ה"ה

הבה"ח **יוסף בנימין בריסק** ני"ו   הבה"ח **משה צבי רייכמאן** ני"ו
שנבחנו על יותר משמונה מאות דפי גפ"ת ונתעטרו בתואר "חבר"

הבה"ח **ישעי חנוך העניך שפיטצער** ני"ו   הבה"ח **מנחם מענדל קנאפפלער** ני"ו
שנבחנו על יותר משבע מאות דפי גפ"ת ונתעטרו בתואר "חבר"

הבה"ח **נתן הכהן גליק** ני"ו   הבה"ח **יצחק העסקל** ני"ו
שנתעטרו בתואר "חבר" שש מאות דפי גפ"ת

הבה"ח **מרדכי שלמה פריינד** ני"ו
שנבחו על יותר מחמש מאות וחמשים דפי גפ"ת

הבה"ח **דוד יהודה לייב ראזענבערג** ני"ו   הבה"ח **ברוך אברהם יהודה קנאפפלער** ני"ו
שנבחנו על יותר מחמש מאות דפי גפ"ת

הבה"ח **יצחק אייזיק פעלבערבוים** ני"ו
הבה"ח **שאל בנימין הלוי טאובר** ני"ו   הבה"ח **יצחק זילבער** ני"ו
שנבחנו על יותר מארבע מאות דפי גפ"ת

הבה"ח **אברהם וויעדער** ני"ו   הבה"ח **משה יוסף סג"ל לוי** ני"ו
שנבחנו על יותר משלש מאות וחמשים דפי גפ"ת

הבה"ח **ברוך חיים וויעדער** ני"ו   הבה"ח **יוסף דוד הלוי זילבערמאן** ני"ו
הבה"ח **אליעזר קארנפלד** ני"ו   הבה"ח **יעקב מנחם מענדל הלוי טאובר** ני"ו
הבה"ח **מנחם שפיטצער** ני"ו   הבה"ח **יקותיאל יהודה (ברח"י) דייטש** ני"ו
שנתעטרו בתואר "צורבא מרבנן" יותר משלש מאות דפי גפ"ת

הבה"ח **נפתלי הירצקא ווייס** ני"ו   הבה"ח **מרדכי הלוי שלעפערניג** ני"ו
שנבחנו על יותר ממאתים וחמישים דפי גפ"ת

הבה"ח **יעקב שמעון פרערויא** ני"ו   הבה"ח **יהושע פריעדמאן** ני"ו
שנבחנו על יותר ממאתים דפי גפ"ת

ברכותינו תעלה לראש הני צנתרי דדהבא שיזכו לעלות ולהתעלות במעלות התורה והחסידות בדרכו הקדוש של איתן אדונינו כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיע"א, לאורו הבהיר של עטרת ראשינו כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א, ויגדלו ויצמחו ויעשו פריים פרי קודש הילולים, והיו למאורות לשם ולתפארת ולתהלת עולם אכ"י

בכבוד התורה

הנהלת הישיבה   רבנן ותלמידיהון

שמות התורמים בפנים, מעבר לדף